Бухы ороннуудай пролетариннар, нэгэлдэгты!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Буряат-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верхэвэ Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№174 (5615) | 1948 оной сентябриин 1, сэрэдэ | Сэн 20 мүн.

Советскэ Союзай шахтёрнуудhаа СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

ҺУРАЛСАЛАЙ ШӨНӨ ЖӨЛ ӨХИЛБӨ

Мүнөөдэр манай ороной, мүн тэрэ тооло Буряат-Монгол республикын Аргуулинуудтэ һуралсалай шөнө жөл өхилбэ. Рэспубликын 80 гаран мянган һурагшад зунай үедэ һайнаар амараад, шөнө хүсэтэйгөөр һуралсалаа өхилбэ. Мүн 12 мянга гаргуутэй 7 наһатай хүүгэд урматай Аргуулинуудаар һургуулинин богоно хугуушынхөө алхажа, эрдэмдэ һуралсалаа өгөн табиба.

Һуралсалай жөлэй өхилгын урда ороо аймагууд ба городуудта багшанарай зүблөөнүүд боложо, үнгэрэгсэн жөлэйнгөө хүдэлмэриин дүн горитта зуураа шүүмжөлөл ба өөрынөө шүүмжөлөлые ябуулжа, һургуулинин һурган хүмүүжүүлгын хүүгэдэй амжалтануулые тэмдэглөлө, мүн дутуу дундаануудыень элиргөһөн байхэ юм. Үнгэрэгшэ жөлэй республикын һургуулинуудай хүрэлмэри нилээд һайжаһан болоо, дутуу зүйлнүүд олон байгаа. Бүгэдэнигтын уялгата һуралсалай абтулха тухай хуули хэдэн аймаг, тэрэшөлөн Улан-Удэ городоо бөлгүүлэгдэжэ шадагдаагүй. Мүн һургуулинуудай һурган хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ дутуу дунда зүйлнүүд үнөөл олон байна. Һурагшадай ойлгосын зарим тэды дөөшөлөн болобошье хоердохи жөлдэ дутуу ябадал үнөөл олон байна. Ород хэлэн, математикэ гэхэ мэтэн ном гол предметүүдээр һурагшадай ойлгосо сэлхэн һургуулинуудта муу табигдараа байна юм.

Һуралсалай шөнө жөлдэ маная һургуулинуудта урда урдынхиһаа һайнаар хүдэлмэрилхэ нүүрэн аргаһаа хөдөлжөтой. Республикын бүхы айматуу ба городуудта бүгэдэнигтын гаргата һуралсал тухай хуули заавал бөлгүүлэгдэхэ өөтөй. Хамагай һургуулиэ идейно-политическэ хүмүүжүүлгын үндэр шанарые туйлаха гэжэ һургуулинуудай урда гол ба гол предметүүдэй зорилго болгэжэ табигдаа.

Мүн һурагшадай знаниде өөр тэрэгтэй хандаха ябадалые усалхан найдуулжа, һурагшадта бата бэхи ба түгэлэгы знани олгожо, һурагшадай хоердохи жөлдэ һуухя ябадалые гаргахагүйн түлөө тэмсэхэ гэжэ ингэн шухала зорилго болоно. Бэ зорилгонуудые бүтэдүүлхын тулаа заалгын методикые һайжаруулха зэрэгтэй. Туршалга ба лабораторнай хүдэлмэри хөгжө, экскурси нидэхэ гэхэ зэргын хүдэлмэриндэ анхаралаа хандуулжа, байгалиин, общественэн ба хүнүүрэлгэтэй хуулиин болодой жама эйые научно-материалистическэ өөрөөр ойлгоо үнэлэ һуурилуулые табиха өөтэй. Багша болбол педагогическэ ниитэлэг зүйлэ зүбөөр эзэмшэгшэ, ойлгоо зэргэтэй. Һургалые һонирхолтойгоор, үнэргөбөл һурагшад

Түнхэнэй аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй

УЯЛГАНУУД

Бидэнэр, Түнхэнэй аймагай эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, МТС-ийн хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, энэ жэлэй республикын ойн хүндэлэлэй социалистическэ мүрысөөндэ орологоо, ойн баярай үндэр үргэсэ ябуулжа, тэрэнние саг болзорсоонь ашаг хөрөлтогүйгөөр хүрэгэхэ, таа талаар гүрэнтээ болзорһоо өгөө, октябриин 10-да тоосохо гэжэ ингэн шухала зорилго болоно. Мүнөө өөрынгөө арга-боломжые тоолоод, мүн тарыа бэлэдхэлэй түрүүшүүлһээ жэшээ абаад, гүрэндэ тарыа тушаахэ октябриин 10-да бэшэ, харин сентябриин 20-до дүүргэхэ гэжэ зүбшэн хэлсэгдэжэ баталагдаба.

Байкало-Кударын аймагай колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй

УЯЛГАНУУД

Бидэнэр, Байкало-Кударын аймагай эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, БКП(б)-гэй ШК-гэй фебральска Пленумай шэнэ... ...ааг... ...ааг... ...ааг

Советскэ Союзай шахтёрнуудhаа СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

(Түгэсхэл)

«Главшахтовосстановления Донбасса» гэжэ трестнүүд гэр байра барилгын түсэбые 109,3 процент дүүргэбэ. 1947 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 89 мянган квадратна метр талмайтай гэр байра барилгаба.

Барилгын-монтажна хүдэлмэринүүд дээрэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб 101,7 процент дүүргэгдэбэ.

«Ворошиловграджилстрой» трест гэр байра барилгын түсэбые 113,9 процент дүүргэжэ, 6500 квадратна метр талмайтай гэр байрануудые түсэбhөө гадуур бариба.

Донбассай шахтануудые hэргээн бодхоогшод ба бариншад доороо дурсагдаша уялгануудые даажа абаба гэбэл:

1. 1948 он соо 63 шахтануудые hэргээн бодхоохо ба бариха.

2. Болзорhоо урда, Агууехэ Октябрьска социалистическэ Революцийн 31-дэхи ой болтор «Главшахтовосстановления Донбасса» гэжэ трестнүүд гэр байра барилгын түсэбые урилгалан дүүргэхэ байна.

КУЗНЕЦКЭ БАССЕЙНДЭ

«Кузбассуголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбөөр хараалагдаhанла орходоо өөрынь үнэ сэнгые химдаруулжа, түрүүшын хахад жэл соо 13 миллион түхэриг алмаба.

«Кузбассуголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 он соо түсэбhөө гадуур 150 мянган тонно нүүрhэ угэхэ, хоердохи хахад жэл соо бэлдхэлэй гол ябасые бүтээсын түсэбые 150 процент дүүргэхэ, ажалай бүтээсые түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 15 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые химдаруулhанай ашаар 17 миллион түхэригэй алмалтые 1948 он соо хангаха ба жэлэй түсэбhөө гадуур 30 мянган квадратна метр талмайтай гэр байра бариха.

«Кемеровуголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, үнэгөөлэ жэлтэй сасуулбал нүүрhэ малталгые 7,4 процентээр, мүн коксовалдаг нүүрhэ малталгые 18 процентээр ургаха ябадалые хангаба.

«Кемеровуголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 онд 250 мянган тонно нүүрhые түсэбhөө гадуур малтаха, бэлдхэлэй хүдэлмэринүүдэй түсэбые 150 процент дүүргэхэ, 1948 оной түрүүшын хахад жэлдэ орходоо хоердохи хахад жэл соо хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые 14 процентээр дээшэлүүлхэ, стандартда орходоо 0,2 процентээр нүүрhэнэй үнэhые хоердохи хахад жэл соо бага болгохо, тонно нүүрhэнэй өөрынь үнэ сэнгые химдаруулжа, 7 миллион түхэриг алмалта хангаха; түсэбhөө гадуур 20 мянган квадратна метр талмайтай гэр байра бариха.

УРАЛДА

«Молотовуголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, бэлдхэлэй хүдэлмэринүүдэй түсэбые 106 процент дүүргэбэ.

Тус комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 он соо 150 мянган тонно нүүрhые түсэбhөө гадуур малтаха, бэлдхэлэй хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые 150 процент дүүргэхэ, 1948 оной түрүүшын хахад жэлдэ орходоо хоердохи хахад жэл соо хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые 5.3 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые химдаруулжа, 1948 онд 5 миллион түхэригэй алмалта түйлаха, түсэбhөө гадуур 18.500 квадратна метр талмайтай гэр байра бариха.

«Челябинскуголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, бэлдхэлэй хүдэлмэринүүдэй түсэбые 111 процент дүүргэбэ.

Тус комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 он соо түсэбhөө гадуур 200 мянган тонно нүүрhэ малтаха, бэлдхэлэй гол хүдэлмэринүүдэй түсэбые 150 процент дүүргэхэ, ажалай бүтээсые түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 15 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые химдаруулhанай ашаар 17 миллион түхэригэй алмалтые 1948 он соо хангаха ба жэлэй түсэбhөө гадуур 30 мянган квадратна метр талмайтай гэр байра бариха.

«Кемеровуголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, 1947 оной мүн тэрэ үеыхидэ орходоо 16,4 процент ехээр нүүрhэ малтаба.

«Востсибуголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 он соо 300 мянган тонно нүүрhые түсэбhөө гадуур угэхэ, бэлдхэлэй гол хүдэлмэринүүдэй түсэбые 115 процент дүүргэхэ, ашаглалга дээрэ хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые хоердохи хахад жэл соо 6,5 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые түсэбhөө гадуур химдаруулhанай ашаар 1948 онд 5,8 миллион түхэригэй алмалта хангаха ба түсэбhөө гадуур 14 мянган квадратна метр гэр байрануудые бариха.

«Красноярскуголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, 1947 оной мүн тэрэ үетэй жэшээлбэл 23,1 процент үлүүгээр нүүрhэ малталгые хангаба.

«Красноярскуголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 онд түсэбhөө гадуур 160 мянган тонно нүүрhэ угахэ, бэлдхэлэй хүдэлмэринүүдэй түсэбые 120 процент дүүргэхэ, хоердохи хахад жэл соо хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые химдаруулhанай ашаар 1948 онд соо 2,5 миллион түхэригэй алмалта хангаха, стандартда орходоо 0,4 процентээр нүүрhэнэй үнэhые бага болгохо, жэл соо мянган квадратна метр талмайтай гэр байрануудые бариха.

«Свердловскуголь» комбинат «Свердловскуголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 он соо түсэбhөө гадуур 30 мянган тонно нүүрhэ малтаха, 1948 оной түрүүшын хахад жэлэй жэшээлбэл, хоердохи хахад жэл соо хүдэлмэришын ажалай бүтээсые 8 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые химдаруулжа, 7,5 миллион түхэригэй алмалта түйлаха, түсэбhөө гадуур 19 мянган квадратна метр талмайтай гэр байра бариха.

МОСКВА ШАДАРАЙ НҮҮРhЭНЭЙ БАССЕЙНДЭ

«Мосвауголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, 1948 оной түрүүшын хахад жэл соо 5,6 миллион түхэригэй алмалта гүрэндөө хэбэ.

«Москвауголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые абана гэбэл: түсэбhөө гадуур 700 мянган тонно нүүрhэ малтаха; шахтануудта хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые хоердохи хахад жэл соо 8 процентээр дээшэлүүлхэ; 1948 он соо 18,5 миллион түхэригэй түсэбhөө гадуурхи алмалта түйлаха; тогтоогдомол стандартда орходоо 0,55 процентээр нүүрhэнэй үнэhые бага болгохо ба гэр байра бариха жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ.

«Тулауголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малталгын түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. «Тулауголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые абана гэбэл: 1948 он соо түсэбhөө гадуур 300 мянган тонно нүүрhэ малтаха, 1948 оной хоердохи хахад жэл соо ажалай бүтээсые 7 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые түсэбhөө гадуур химдаруулhанай ашаар 1948 он соо 7 миллион түхэригэй алмалта түйлаха, стандартда орходоо 0,3 процентээр нүүрhэнэй үнэhые хоердохи хахад жэл соо бага болгохо, гэр байрануудые бариха жэлэй түсэбые 107 процентээр дүүргэхэ.

«Мосшахтострой» трест. Шахтын барилгашад нимэ уялгануудые абана гэбэл: 1948 оной декабрийн 25 болтор жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урда дүүргэжэ, 1947 онтой сасуулбал барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй хэмжээе 45 процентээр, хадын хүдэлмэринүүдэй хэмжээе 21 процентээр, гэр байрын талмайнуудые барилгые 80 процентээр дээшэлүүлхэ.

КАРАГАНДАДА БА ДУНДА АЗИДА

«Карагандауголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, үнэгөөлэ жэлэйхидэ орходоо нүүрhэ малталгые 11,1 процентээр ехэ болгобэ.

Тус комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 он соо түсэбhөө гадуур 50 мянган тонно нүүрhэ угэхэ, бэлдхэлэй хүдэлмэринүүдэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ, түрүүшын хахад жэлдэ орходоо хоердохи хахад жэл соо ажалай бүтээсые 8 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые химдаруулhанай ашаар 1948 онд 10 миллион түхэригэй алмалта түйлаха, стандартда орходоо 0,5 процентээр нүүрhэнэй үнэhые хоердохи хахад жэл соо бага болгохо, жэлэйнгээ түсэбhөө гадуур 10 мянган квадратна метр талмайтай гэр байрануудые бариха.

«Средазуголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, 1947 оной эмхидэ орходоо 11 процентээр үлүү нүүрhэ малталгые хангаба.

«Средазуголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: жэлэй дүүрэтэр 35 мянган тонно нүүрhэ түсэбhөө гадуур угэхэ, бэлдхэлэй гол хүдэлмэринүүдэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ, түрүүшын хахад жэлтэй жэшээлбэл хоердохи хахад жэл соо ажалай бүтээсые 18,5 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые химдаруулhанай ашаар 6,5 миллион түхэригэй алмалта хангаха ба стандартда орходоо 1 процентээр нүүрhэнэй үнэhые хоердохи хахад жэл соо бага болгохо.

«Главкарагандашахтострой». «Главкарагандашахтостройн» шахтын барилгашад нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй хэмжээнэй ба гэр байрын барилгын жэлэй түсэбые дүүргэхэ, 1947 онтой сасуулбал 1948 онд барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй хэмжээе 82 процентээр, ашаглалгада тушаагаханда шахтануудай үйлэдбэрийн хүсые 50 процентээр, ажаhуудалай гэр байрануудые барилгые 25 процентээр дээшэлүүлгые хангаха ба хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые 17,5 процентээр ехэдхэхэ; шэнэ шахтануудай барилгые Майкудукска управлениде барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые 1948 оной декабрийн 25 болтор болзорhоонь урда дүүргэхэ; «Карагандажилстрой» трестэ гэр байра барилгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урда — 1948 оной декабрийн 15 болтор дүүргэхэ.

«Средазшахтострой» трестэ шахтын барилгашад бэлбэл нимэ уялгануудые абана гэбэл: барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые Сталинска Конституцийн үдэр—1948 оной декабрийн 5 болтор дүүргэхэ. Хоердохи эзлжэнэй Ангренскэ нүүрhэнэй разрезые 1948 оной декабрийн 15 болтор, «Джал» гэжэ шахтые ба «Таш-Кумыр» ба «Шаргунь» гэжэ нүүрhэнэй шэнэ үүрхайнууд тээшэ абаашаhан түмэр харгын hалаануудые Агууехэ Октябрьска социалистическэ революцийн 31-дэхи жэлэй ой болтор ашаглалгада оруулха; хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ

ЗҮҮН СИБИРЬТЭ БА ДАЛЬНА ВОСТОГТО

«Востсибуголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, 1947 оной мүн тэрэ үеыхидэ орходоо 16,4 процент ехээр нүүрhэ малтаба.

«Востсибуголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 он соо 300 мянган тонно нүүрhые түсэбhөө гадуур угэхэ, бэлдхэлэй гол хүдэлмэринүүдэй түсэбые 115 процент дүүргэхэ, ашаглалга дээрэ хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые хоердохи хахад жэл соо 6,5 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые түсэбhөө гадуур химдаруулhанай ашаар 1948 онд 5,8 миллион түхэригэй алмалта хангаха ба түсэбhөө гадуур 14 мянган квадратна метр гэр байрануудые бариха.

«Красноярскуголь» комбинат 1948 оной 7 hара соо нүүрhэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, 1947 оной мүн тэрэ үетэй жэшээлбэл 23,1 процент үлүүгээр нүүрhэ малталгые хангаба.

«Красноярскуголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 онд түсэбhөө гадуур 160 мянган тонно нүүрhэ угахэ, бэлдхэлэй хүдэлмэринүүдэй түсэбые 120 процент дүүргэхэ, хоердохи хахад жэл соо хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые химдаруулhанай ашаар 1948 он соо 2,5 миллион түхэригэй алмалта хангаха, стандартда орходоо 0,4 процентээр нүүрhэнэй үнэhые бага болгохо, жэл соо мянган квадратна метр талмайтай гэр байрануудые бариха.

«Свердловскуголь» комбинат «Свердловскуголь» комбинадай шахтернууд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 он соо түсэбhөө гадуур 30 мянган тонно нүүрhэ малтаха, 1948 оной түрүүшын хахад жэлтэй жэшээлбэл, хоердохи хахад жэл соо хүдэлмэришын ажалай бүтээсые 8 процентээр дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые химдаруулжа, 7,5 миллион түхэригэй алмалта түйлаха, түсэбhөө гадуур 19 мянган квадратна метр талмайтай гэр байра бариха.

БАРУУН РАЙОНУУДАЙ НҮҮРhЭНЭЙ МАШИНО-БҮТЭЭЛГЫН ЗАВОДУУДААР

Саг зуурын нэмелко-фашистска аээмлэлгын үедэ hандаргагдаhан машино-бүтээлгын заводууд хүсэдэор hэрлээн бодхоогдоhон ба 1948 оной түрүүшын хахад жэл соо үйлэдбэрийн дайнай урда тээхи хэмжээнhээ 76,9 процентээр дээшэ гараhан байна. Заводууд бултадаа түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ.

Кировэй нэрэмжэтэ Горловско завод валова продукцийн талаар түрүүшын хахад жэлэй түсэбые 4,6 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, 1947 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо 35,3 процент ехээр продукци гаргаба.

Ворошиловай нэрэмжэтэ Торецкэ завод валова продукцийн талаар түрүүшынгээ хахад жэлэй түсэбые 17,1 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, 1947 оной түрүүшын хахад жэлдэ орходоо 40 процент ехээр продукци гаргаба.

«Свет шахтера» гэжэ Харьковска завод түрүүшын хахад жэл соо 1,4 миллион түхэригтэ түсэбhөө гадуур продукци гаргажа, 1947 оной түрүүшын хахад жэл соо 108 процент дүүргэгдэhэн, продукцийн өөрынь сэн 9,3 процент химдаруулагдаhан (түсэбэй ehоор 4,5 процент химдаруулагдаха байгаа) байха юм. Энээнэйнь ашаар тус заводууд бүхы товарна продукцийн талаар 12,1 миллион түхэригэй алмалта хэжэ шадаhан байнад.

Заводууд дээрэ таближэлэй түсэбые болзорhоонь урда дүүргэхын тулөө олонийгын хүдэлөөн дэлгэрэбэ. 10 гаран мянган хүдэлмэришэд өөhэдынгөө үйлэдбэрийн даалгабарие саг ургэлжэ үлүүлэн дүүргэнэд. Копейскэ заводой хүдэлмэришэд—забойщик нухэр Морозов, расточник нухэр Никитин ба сборщик нухэр Пономарев гэгшэд табанжэлэйнгээ түсэбые хоер жэл соо дүүргэбэд; Александровска заводой токарь нухэр Мишагин табанжэлэйнгээ түсэбые хоер жэл табан hара соо дүүргэбэ; Александровска завод дээрэ формовщик нухэр Рейбанд нормоо 300 процент ба слесарь нухэр Пантилеев 380 процент дүүргэлэг: Анжерска завод дээрэ расточник нухэр Петрэв нормоо 237 процент, заборщик нухэр Иванов — 460 процент, электрогагнаашан нухэр Валубуев 444 процент дүүргэнэ, Карагандинска завод дээрэ балташа нухэр Демиров нормоо 362 процент ба токарь нухэр Грачев — 319 процент, Томск завод дээрэ тумэршэ дархан нухэр Буркальцев нормоо 346 процент, штамповщик нухэр Березко—300 процент, токарь нухэр Шилов—467 процент дүүргэнэ.

Машино-бүтээлгын заводууд дээрэхи хүдэлмэрилэгшэд нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: 1948 оной түсэбые декабрийн 15 болтор дүүргэхэ, хоердохи хахад жэл соо хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые 4 процентээр дээшэлүүлхэ, бүхы товарна продукцийн өөрынь үнэ сэнгые химдаруулжа, 1948 онд 18 миллион түхэриг алмалта хангаха, хоердохи хахад жэл соо нүүрhэнэй ажауйлэдбэридэ хэрэгтэй 15 процент-ондоо түхэлэй машинануудые механизмуудые бэлэдхэн гаргаха.

«ГЛАВСТРОЙМЕХАНИЗАЦИИН» ЗАВОДУУДААР.

«Главстройменханизацийн» заводуудай коллективууд нимэ уялгануудые абана гэбэл: барилгын механизмуудые бүтээн гаргаха жэлэй түсэбые 1948 оной декабрийн 25 болтор дүүргэхэ, 1947 онтой жэшээлбэл 50 процентээр товарна продукцийн ургалтые хангаха, недондо жэлэйхидэ орходоо хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые 30 процентээр дээшэлүүлхэ, бүтээн гаргаглай байгаа /зүйлнүүдэй ажалай хэмжээ 1948 оной январийн 1 болтор түйлагдаhандань орходоо 30 процентээ ба продукцийнь өөрынь үнэ сэнгые 1947 онойхидо орходоо 20 процентээр доошонь оруулха.

БАРУУН ТЭЭХИ ГЛАВУГЛЕРАЗВЕДКЭДЭ

Главуглеразведкын хүдэлмэрилэгшэд 1948 оной 7 hара соо шахтна полинуудые шэнжэлхэ талаар түсэбөө 145,5 процент, шэнжэлэлгын бүлэлгэ хэхэ талаар 129,5 процент дүүргэбэ. Станок дээрэ hара соо бүлэхэ саг түсэбhөө гадуур 26 процентээр түргэдхэгдэбэ. Жэлэй эхинhээ хойшо 5,5 миллион түхэриг гүрэнэй мүнгэн зөөри алмагдаба.

Нүүрhэ бэдэрэгшэдэй коллектив болбол 1948 он соо түсэбhөө гадуур шахтна талмайн 6 участогуудые шэнжэлэн үзэхэ, угаашаа 90 мянган метр разведочнэ экважинануудые түсэбhөө гадуур тунхижэ үзэгдэ, хүдэлмэрийн үнэ сэнгые химдаруулhанай ашаар 7 миллион түхэригэй алмалтые хангаха гэжэ уялгые даажа абаба.

ЗҮҮН ТЭЭХИ ГЛАВУГЛЕРАЗВЕДКЭДЭ

Нүүрhэ бэдэрэлгын хүдэлмэрилэгшэд механическа тунхилгын талаар түсэбөө 114 процент дүүргэбэ, шулуун нүүрhэнэй 7 шэнэ полинууд түсэбhөө гадуур шэнжэлэгдэбэ, тэдээнэй 3-нь коксовалдаг нүүрhэтэй полинууд байха юм. Геолого-разведочнэ хүдэлмэринүүдэй өөрынь үнэ сэн түсэбhөө гадуур 5,7 процент химдаруулагдаhан ба 5.300 мянган түхэригэй алмалта түйлагдаhан байха юм.

«Главвостокуглеразведкын» хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив нимэ уялгануудые даажа абана гэбэл: болзорhоо урда — Сталинска Конституцийн үдэр хүртэр нүүрhэнэй полинуудые нигта hайнаар шэнжэлэн үзэхэ түсэбые дүүргэхэ, механическа тунхилгын талаар жэлэй түсэбэй дүүргэлтые ноябрийн 20 болтор дүүргэхэ, механическа тунхилгын станогой ажалай бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлхэ ба геолого-разведочнэ хүдэлмэринүүдэй өөрынь үнэ сэнгые химдаруулhанай ашаар 9 миллион түхэригэй алмалтые 1948 онд хангаха.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Ороной бүхы арадай ажахын амжалтатайгаар хүгжэхын түлөө нүүрhэшэдэй үндэр дээдэ харюусалтые дүүрэн мэдэнэбди. Дайнай Түүлэй табанжэлэй түрүү участок дээрэхи вахтада жагсажа байhанаа ойлгонобди. Ороной нүүрhэшэд тушаа большевистскэ партиг болон советскэ правительствын эмэнэй удирдэшье, мүнөөшье гаргажа байгаа туслаар анхарал оролдолгые иланганаа дээгүүр сэгнэнэбди. Мүнөөдэр бүхы советскэ арадай сэнтэлиг хүхюунээр төмдэглэжэ байhан «Шахтерой үдэр» гэжэ hайндэрые тогтоохо тухай; «Донбассай нүүрhэнэй шахтануудые hэргээн бодхоohоной түлөө» гэжэ медалиие байгуулха тухай; олон жэл соо жэшээтэ hайнаар хүдэлмэрилhэнэй түлөө нүүрhэшэдые орденууд болон медальнуудаар шагнаха тухай; тусхайта нэрэзэргэнүүдые олгохо тухай СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указууд, тэрэшэлэн үни олон жэл соо газар доро хүдэлмэрилжэ тусгаар габьяатай болоhоной түлөө «Хүндэтэ шахтер» гэhэн нэрэзэргые тогтоохо тухай; шахтернуудта үзэмжэ байдал ба хүнөөлөгтэлүүдые олгохо тухай правительствын тогтоол горнягууд тухайда гаргагдаа байгаа сталинска анхарал оролдолгын шэнэ үльгэр жэлэй мүн болоно. Үни , холоо хойшо шахтер ябаhан хүнүүд, бүгэд толгойто кадровнууд, газар дорохи армийн мастер-гвардеецнүүд хүндэтэ шахтерой мундирые нэрэлэн түрэтэйгөөр үмдэжэ ябанад, тэдэ нинее бүхы советскэ хүнүүд хүндэтэйгөөр харадаг байна.

Манай уялгануудтэй түрэтэйгөөр дүүргэгдэхэ, нүүрhэнэй ажуйлэдбэри манай социалистическэ ажахын түрүү нэгдэд ябаха гол партийна ба партийнабшэ большевигуудэй үгые, шахтерска шэнэ үгые, Талдаа үгэнэбди.

Советскэ орон сэохи шахтернуудые хүрэлэн байгаа иналгаа оролдолгоо, анхарал ба хүндэлэлэ ажалай шэнэ бантарлалгуудые түйлаха, шэнэ илалтануудые түйлаха, олон олон эшелон нүүрсүүдые түсэбhөө гадуур угэжэ хүрюугэхэ байнабди.

Шахтерскэ алдар солые гутаагаа үгүйбди, сталинска табанжэлэйнүүдэй ба лавануудта, шэнэ нүүрта горнягуудай үүсэлтэ ажалай тухай алдар суу улам-улам бэлэнгаар хангаhанда байха гэжэ тангаригаа үгэнэбди.

Манай хүсэн түрэ социалистическэ Эсэгэ орон маниаха болтогой!

Манай түрэл советскэ правительство мандаха болтогой!

Манай илалтануудые зоригалгша ба эмхимхэгшэ— Бүхсоюзнэй коммунистическэ большевистскэ партиг мандаха болтогой!

Шахтернуудай эрхим хани, маниа агууехэ Сталин үни олон жэл ажаhуужа, амгалан оршожо байна болтогой!

СССР-эй Баруун ба Зүүн районуудай нүүрhэнэй ажуйлэдбэриин Министерствонуудэй шахтануудаа, барилгануудаа, заводуудаа болон бусад предприятинуудаа хүдэлмэришэдэй, инженер-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ ажалаа.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нухэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Украинска ССР-эй Станиславска областийн колхозууд ба тарилгаа ажахынууд тариабэлэдхэлэйнгээ гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урда 1948 оной августын 26-да дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда баяртайгаар мэдээсэнэбди. Эдеэ-хоолой культурануудынисэ ба хара тариа бэлэдхэлгын түсэб 116 процент дүүргэгдэбэ.

Доной ба Кубанийн тариашадай уриалые дэмжэжэ, областийн колхозууд ба тариашадай ажахынууд түсэбhөө гадуур 300 мянган пуд бага бэшэ тариа гүрэндөө тушааха уялга абаба

Украинын КП(б)-гэй Станиславска Обкомой секретарь М. СЛОНЬ
Ажалшадай депутадуудай Станиславска областнэй Советэй гүйцэтгэх комой түрүүлэгшэ Ф. ЩЕРБАК
Бэлэдхэлэй Министерствын Станиславска областьдохи туслах
П. РАКИТИН.

...ОЛТОШОД, САНДАН ТАНХАЕВҺАА ЖЭШЭЭ АБАГТЫ!

☆ ☆ ☆

Таряа-хуряалга ба тушаалгын ДНЕВНИК

...ны 1

...н таряа тушаалгые сентябриин 15-до дуургэхэ гэһэн түнхэ... үүсхэлые республикын бүхэ... дэмжэбэ. Няхтын айма... колхозууд тарياтушаалгые... урид дуургэхэ гэһэн улл... бүһэдынгээ арга-боломжо... зараа үзеед байхадаа, тус... дохи колхозууд таряа ту... гурэнтээ сентябриин 15 ...тор сум тоосохо гэжэ шии... ...Хударын аймагай колхо... нимэ уялга абанхай.

...ийдэй үүсхэлые хэлсэ... ...нигуудай хамтын суглаа... Тарбагатайн, Иволгын, Бичурын ба бусадшье ...ой колхозуудаар болоно... хадаа Бурят-Монголой ...н эрэгтэй ба эмэгтэй... ...уудай нүхэр Сталинда ...бэшэг ооогоо абаһан уял... нүхэртэй түрэтэйгээр дуур... таряа тушаалгаар ...ой түрүү областынуудһаа ...ийн хойноһоо эрмэлзэжэ ...гэршэлнэ.

...н таряа тушаалгые ам... дуургэхэ ябадал хадаа ...захуряалга, сохилго, ...болон тушаан абалга мэ... ...мэрие эрхим һайнаар ...шадаһанһаа дулдыдаха ...нинсһээ эдэ хүдэлмэридэ ...ушаруулдаг ябадалые ...ыг усадхажа байха хэрэг...

...рногой» эгээл томо пункт ...Фулгын бэлэдхэлэй пункт ...нүүр дутуутай дээрэһээ ...ушаагшадые үни удааһаар ...байха юм. Пунктда байһан ...хнүүрэй миин нэгэниинь ...Тарэшэлэн ганзуринска ...й пунктда мүнөө болтороо ...гэрэл оруулагдаагүй. Хар... пунктын хүдэлмэрилэгшэдэй ...ин дээрэһээ таряа тушаал... ...г байна. Таряа тушаан ...ойшо татажа байгаа эдэ ...тые дары усадхаха шуха...

...рногой» областной конто... ...н доодо шатын хүдэлмэри... ...н урда шанга эрилтэ хэгдэ... ...мүн аймагай хүтэлбэрилэг... ...шэлэй пунктнуудта ханха... ...ймаагүй, тэдэнэй хүдэлмэ... ...ядаагүй байха юм. Иимэ ...саашадаа тэсэхын арга... ...тушаалгын хүдэлмэриие ...найнаар табиха хэрэгтэ ...«Заготзерногой» областной ...ааша, мүн аймагуудай хү... ...ны органууд бүхы анхара... ...улха уялгатай.

Сандан Танхаев 11.875 боолто боогоо

Республикын селото таряа боогшо Сандан Танхаев нэгэ үдэр соо 10 мянган боолто боохо аргатай байһые бодото хэрэг дээрэ харуулаад, республикын бүхы таряа боогшодые социалистическэ мурысөөндэ уряалаа һэн. Мүнөө нүхэр Танхаев өөрынгөө хэлэһэн үгэдэ хүсэд хүрэжэ байна.

Августын 30-да Сандан Танхаев 11 мянга 875 боолто боожо, республика соо шэнэ рекорд туйлаба. Нүхэр Танхаев энэ үдэр өөрынгөө хүдэлмэриие үглеөнэй 8 часта эхилээ һэн. Ушарынь хадаа урда үдэрынь хура бороо тон ехээр ороожо, таряа норгоһон дээрэһээнь шиит нойтоной хатахынь 8 час болтор хүлеэбэ. Һуниин час болоод байхада Танхаевай хэһэн хүдэлмэриие шалгахада, 9,5 гектар дээрэ 11 мянга 875 боолто боосһон байгаа. 1½ час соо хүдэлмэрилхэ зуураа, 3 час сронь амарһан байна.

Сандан Танхаевай туһалагшад энэ үдэр соо баһа эсэшэ-сусашэгүйгээр хүдэлмэрилжэ, тэрэнэй боосһон боолтонуудые һаадгүйгээр бухаллаһан байха юм.

Энэ үдэр солото таряа боогшо Сандан Танхаевэй түрэл Түнхэнэй аймагай «Улаан Тооро» колхозой гэшүүд өөрынгөө эрхим хүбүүе шэнэ амжалтаарынь дашэрамдуулан халуунаар амаршалһан байна.

Тарянай гээлтэтэй тэмсэнэгүй

КАБАНСК. **Августын 30. (Телефоноор абтаба).** Таряахуряалга ба тушаалгаар аймаг дотороо түрүүлжэ ябаһан Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Кобылин, парторганизациинь секретарь нүхэр Федотов) августын 25 болтор гүрэндэ 250 центнер таряа тушаажа, табан үдэрэйнгөө график 100 процент дүүргэбэ. Тиин түс колхозойхиг сентябриин 1 болтор 500 центнер таряа тушаажа, графигаа 200 процент дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, бусад колхозуудые мүрысөөндэ уриһан байха юм. Тэрэшэлэн «Красное Знамя» колхоз гүрэндэ таряа тушааха жалэйнгээ түсэб сентябриин 15 болтор сум дүүргэхээр шиидэнхэй.

Гэхэтэй хамта, «Путь социализма», «Победа», «17 Октябрь» колхозууд тарянайнгаа үни хада эдэшээд, узуур дээрээ эйража байһан мүргэшэ хуряалгые мэнэ һая эхилээд тон нобшоор ябуулжа байна. Мүн хушалтатай тогтуудые эртээнһээ бэлдээгүй дээрэһээ августын һүүл болтор өөдтэй таряа тушаагүй, графигаа таһалдуулжа байха юм. Тиихэдэ «17 Октябрь» колхозодо тарянаниинь тон ехэ гээлтэтэйгээр хуряагдана.

Мүн Тимлюйскэ МТС-эй комбайнууд хангалтагүйгээр хүдэлмэрилнэ. Нэгэшье комбайн үдэрэйнгөө даалгабарые дүүргэдэггүй ба зариманда өбдэршэдэг байна. Тимлюйскэ сельсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Пермяков) поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнер Никонов нэгэ квадратна метр газарта 50 колос гээлтэдэ оруулна. Мүн «тарянай погоотой» гээд тон дээгүүр сабшадаг заншалтай. Тэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд ямаршье хэмжээ абанагүй.

Саашадаа нимэ байдал тэсэшэгүй. Тарянай гээлтэтэй эрид шууд тэмсэхын түлөө аймагай хүдөө ажахын таһагай зүгһөө шанга эрилтэ табигдаха ехотой.

В. Тимошина.

Үдын МТС яаранагүй

Хорийн аймагай Үдыч МТС-эй карьяата колхозуудай тарянан жэгтээр эдэшэжэ, ургалжэтэнь хуряажа өөхилхээр болоҳой. Тэд, энэ МТС-эй ургаса хуряалгада тон муугаар бэлэдхэһэн дээрэһээнь хуряалгада гаргагдаһан комбайнууд хангалтагүйгээр хүдэлмэрилнэ. Августын 23-ай мэдээгээр энэ МТС-эй комбайнууд оройдоо 83 гектар хуряагаа. Тиихэдэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлхэ комбайн мүнөө болтороо хэбтэһээр. Энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбикжапов «тарянай погоон зандаа, үшөө 50 процент эдэшэгүй» гээд комбайн хүдэлгэнэгүй. Мүн «Шэнэ амьдрал» колхозо хүдэлхэ комбайн арай гэжэ августын 23-да хүдэлмэрилжэ эхилһэн ба Калининай нэрэмжэтэ, «Победа» колхозуудай комбайнерууд «тарянан погоон, погоотой, шиитгэй» тэхэ мэтын шалтаг баряад тон багаа бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Муугаар заһабарилагдаһан дээрэһээ «Победа», «Пламя» ба бусад колхозуудай поли дээрэ хүдэлдэг комбайнууд ходо өбдэрнэ. Үнгэрхэдөө «Гигант» колхозой комбайнер автолоор тоһодохын орондо нигролоор тоһодожо, подшипникуудаа хайлуулжархиһан байха юм. Машинануудтаа нимэ хайхарамжагүй, өөрэн бусаар хандаха ябадалнуудые зайлуулхын түлөө МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд ямаршье хэмжээ абанагүй.

Эгээл нимэ шалтагуудһаа боложо, энэ МТС аймагай гүйсэдкомой үгэһэн ургаса хуряалгын августын графигыг гүнзэгы таһалдала оруулһан байна.

Г. Цыреторов.

☆ ☆

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз Мухаршэбэрэй аймаг соо эгээн түрүүн шэнэ ургасаһаа 13 центнер шэнинсэ гүрэндөө тушааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: туе колхозой автомашина түрүүшын таряа Мухаршэбэрэй бэлэдхэлэй пунктда абаашажа ябана.

З. Веснинагай фото.

Колхозой хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ тухай

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые бөелүүлэн область, республика бүхэндэ колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй хоер жэлэй һургуулинууд нээгдэнэн байна. Тэдэ һургуулинуудай дэргэдэ колхозой түрүүлэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ 6 һарын саг үргэлжын курсанууд нээгдэнхэй. Нимэ һургуули ба курсанууд Улан-Удэ городто эмхидхэгдөөд, хүдэлмэрилжэ байха юм.

1948 оной октябриин 1-һээ өнэ хоер жэлэй һургуулида һурагшадай занятиг болохэнь. Нэгэдэхи курсадань хамтадаа 50 хүн абтаха юм. Мүнөө колхозууд, хүнөө ажахын таһагууд ба аймгуйсэдкомуудаар түс һургуулида эльгэхэ һурагшадые шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэнэр абтаха зэргэтэй.

Һургуулида абтагшад бултадаа түрэлхи хэлээр, математикаар ба СССР-эй Конституциар 7 жэлэй һургуулиин программын еһоор оролгын шалгалтада хабаадуулагдаха байна. Заримаа онсо өөрэ ...эхин һургуули дүүргэһэн хүнүүд абтажа болохо юм.

Энэ һургуулида һурагшадые эльгээлгые аймагай хүдөө ажахын таһагуудай зуршалгын еһоор аймагай гүйсэдхэхэ комитедууд эрхилхэ байна.

Һургуулида абтагшад бултадаа һара буриин 200 түхэриг гүрэнэй стипендээр хангагдана. Тэрээнтэй нэгэн доро ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй колхозуудта һайшаан дурадхаһанай еһоор, өөрынгөө тэдхэмжэ доро ажал хэжэ шадахагүй бүлэнэртэй һурагшадта, колхознигуудай хамтын суглаанай шийдхэбэрээр һара буридэ 15 ба 20 ажалта үдэр үгтэхэ байна.

Колхозуудта хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ һургуулида БМАССР-эй правительствын шийдхэбэрээр эрхим һайн һуралсалай ба материальна база байгуулагдаһан хай. Педагогическа процессые ябуулхада таарамжатай зохид классуудтай, һуралсалай тусхай кабинетнуудтэй уужам ехэ бай...ан үгтэнхэй. Хамтынь байра 2—3 хүнэй байхаар түхеэрэгдэһэн, комнатануудтай ба тэндэнь дэрэ дэбисхэр мүсэд бии. Тон һайнаар түхеэрэгдэһэн клуб, библиотекэ ба уншалгын залнууд соо кино хаража, ном ба газетэ, журнал уншажа, һонирхолтой лекциинуудые шагнажа, культурнаар амарха арга-боломжо һурагшад бүхэндэ олгогдоҳой.

Һургуулиин дэргэдэ һуралсалай ба туршалгын ажахы байгуулагдажа, тэндэ һурагшадынь практическа занятиг үнгэргэдэг байна.

Һуралсалай ажахы дээрэ эдэ һурагшад хүдэлмэрилхэдөө советскэ агрономическа наукын шэнэ шэнэ туйлалтануудые ба хүдөө ажахын ...ожо, тэдэнэр ямар колхозуудһаа һуралсалда эльгээгдэһэн байгаэб, тэндээ хүдэлмэрилхэсэ бусаха байна.

Колхозуудта хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ хоер жэлэй гүрэнэй һургуулида зүбхэн лэ хүдөө ажахын эртельнүүдэй гэшүүд абтаха юм.

Һургуулида орогшодто юрэнхы эрдэмэй бэлэдхэлэйшье талаар, тэдэнэй колхозуудта хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ улаан саг соо (гурбан жэлһээ доошо бэшэ) ябажа олоһон дүй дүршэлэй талаар ехэхэн эрилтэ табигдаха байна. Энэ һургуулида колхозой ажахыда үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэн колхозой түрүүлэгшэнэр, правленичи гэшүүд, фермые даагшад, тарياнажалай бригаладуудай бригадирнууд ба шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэнэр абтаха зэргэтэй.

Һургуулида абтагшад бултадаа түрэлхи хэлээр, математикаар ба СССР-эй Конституциар 7 жэлэй һургуулиин программын еһоор оролгын шалгалтада хабаадуулагдаха байна. Заримаа онсо өөрэ ...эхин һургуули дүүргэһэн хүнүүд абтажа болохо юм.

Энэ һургуулида һурагшадые эльгээлгые аймагай хүдөө ажахын таһагуудай зуршалгын еһоор аймагай гүйсэдхэхэ комитедууд эрхилхэ байна.

Һургуулида абтагшад бултадаа һара буриин 200 түхэриг гүрэнэй стипендээр хангагдана. Тэрээнтэй нэгэн доро ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй колхозуудта һайшаан дурадхаһанай еһоор, өөрынгөө тэдхэмжэ доро ажал хэжэ шадахагүй бүлэнэртэй һурагшадта, колхознигуудай хамтын суглаанай шийдхэбэрээр һара буридэ 15 ба 20 ажалта үдэр үгтэхэ байна.

Колхозуудта хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ һургуулида БМАССР-эй правительствын шийдхэбэрээр эрхим һайн һуралсалай ба материальна база байгуулагдаһанхай. Педагогическа процессые ябуулхада таарамжатай зохид классуудтай, һуралсалай тусхай кабинетнуудтэй уужам ехэ бай...ан үгтэнхэй. Хамтынь байра 2—3 хүнэй байхаар түхеэрэгдэһэн, комнатануудтай ба тэндэнь дэрэ дэбисхэр мүсэд бии. Тон һайнаар түхеэрэгдэһэн клуб, библиотекэ ба уншалгын залнууд соо кино хаража, ном ба газетэ, журнал уншажа, һонирхолтой лекциинуудые шагнажа, культурнаар амарха арга-боломжо һурагшад бүхэндэ олгогдоҳой.

Һургуулиин дэргэдэ һуралсалай ба туршалгын ажахы байгуулагдажа, тэндэ һурагшадынь практическа занятиг үнгэргэдэг байна.

Һуралсалай ажахы дээрэ эдэ һурагшад хүдэлмэрилхэдөө советскэ агрономическа наукын шэнэ шэнэ туйлалтануудые ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бодото хэрэг дээрэ үзэхэ юм.

Тиихын хамта һуралсалай ба туршалгын ажахы хадаа тус һургуулиин һурагшадай материльно-ажаһуудалай условие һайжаруулха ябадалда эхэхэн удхашанартай юм. ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой еһоор энэ ажахы болбол гүрэнэй алиһ бүхы уялгата туршаалгануудһаа сулөөлэгдэдэг дээрэһээ, бүхы продукциинь һурагшадай нинтын хоолые һайжаруулха ябадалда бүрнэ түгэс зорюулагдаха байна.

Мүнөө жэлдэ колхозой түрүүлэгшэнэрэй курсала 40 түрүүлэгшэнэр 6 һара соо һурэһанайнгаа һүүлээр таряахуряалгын эхилхы урда тэл өөһэдынгөө колхозуудта бусаһан байна. Колхозой хэлэн олон түрүүлэгшэнэр дүүргэлтын экзаменние бүхы предметуудээр отличнаар барижа гараһан байха юм.

Тус курсала һурагшадые дахин абалга энэ оной декабрь һара соо болохо байна.

Курсые дүүргэлгын сертификат дээрэ үгэ хэлэһэн курсантнууд—колхозой түрүүлэгшэнэр хадаа колхозой түрүүлэгшэлэрэй мэргэжэлээ дээшэлүүлэн ургаха ябадалда анхарат өрөлдөлгө гарта-һанайнь түлөө парти ба правительствода баясхалан хүргэһэн ба энэ курсын тэдэндэ ямар ехэ туһа хүргэһэн, тэдэнэй эрдэм болбосоролой хэмжээе ямар ехээр дээшэлүүлһэн тухай хэлэһэн байха юм.

Колхозуудта хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй хоер жэлэй һургуулиин бүхы мүнөө-рилэгшэдэй урда шэнэ һурагшадые гүйсэд һайн бэлэтхалтэйгээр үгтан хүлеэхэ шухала зорилго мүнөө табигдажа байна. Энэ гэһээр түлөө залһа бэлэдхэжэ, һургуулиниигаа газаа оруулха, һуралсалай кабинетнуудые гурилтай болгохо ба шухала хэрэгсэлнүүдээр хүсэлдүүлэн хангаха, наглядна хэрэгсэлнүүдые олоор оложо абаха ба библиотекээ һая гараһан шэнэ шэнэ литератураар хангаха шухала байна.

Мүн бүхы һуралсалай процессые гүнзэгыгөөр бодожо үзэһэнэй һүүлээр һурагшадай һуралсалай занятиешье, һуралсалай практикыешье парин нигтаар түсэблэн хэрэгтэй. Гадна хүдөө ажахын түрүүнүүдэй дүй дүршэлые суглуулха ба тэрэниие шэнжэлэн үзэжэ, урок бүхэниие, үдэр бүхэнэй һуралсалые тэдэ дүй дүршэлөөр баяжуулха шухала байна. Республикын солото малшад, үндэр ургасын мастернууд ба колхозуудай эрхим түрүүлэгшэдэй лекци ба хөөрэлдөөнүүдые һургуулидаа эмхидхэхэ ябадалые үргэнөөр ба олоор үнэргэхэ гэшэ тон ехэ удхашанартай байна.

М. Гершезич,
БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшо.

КОЛХОЗНО ЭДЭБХИТЭДТЭ ТУҺАЛАМЖА

...лхозуудтахи хиналта ба бүридхэлые һайжаруулха тухай

...ЫЕ БРИГАДАНУУД БА ...УДТА ХАЙШАН ГЭЖЭ ...ҮРИДХЭХЭ ТУХАЙ

...удта ажалай эмхидхэлые ...ха, тэрээнэй бүтээсые ...ба түлөөһыень гурим... ...хэлээнүүд тухай» СССР-эй ...нэй Соведэй тогтоолой ...нуудые бригаданууд ба ...ба абаһан ургаса дээрэһээ ...ха, хубаха турим ...Бригадын ба бригада... ...—звенонуудай хуряаһан ...ряадаа абажа, олзо оршо... ...хубаахаар хараалагдана. ...дэр ургаса хуряаһан бри... ...звенонууд тэрэнэйнгээ ...ым ехэ түлөөһэ абаха юм. ...ха хуряаһан бригаданууд ...дэй колхозниигуд өөһэ... ...дэй түлөө багa түлөөһэ ...ааго.

...ым хаяа олохон колхо... ...ршонуудые хубаахадаа ...ба бүруугаар сөгнэдэг ...ые усадхаха байна. Энээ... ...ааа оно-өндөө ургасануу... ...ийн бригаданууд гү, али ...ажалайгаа түлөө адли ...ааг байһан юм.

...й Министрнүүдэй Соведэй ...ые болоҳо дээрэнь амжал... ...бөлүүлэхэ тулада ажалые зүбөөр бүридхэхэ шухала. Хуряажа абаһан ургаса хадаа бригаданууд ба звенонуудай хүдэлмэриин шанарые тодорхойлон, олзо хубаахада гол показатель болохо байна. Тиимэһээ даабарита **участогуудһаа** бригада бүхэнэй, **звено бүхэнэй хуряажа абаһан ургасые нарин нигтаар бүридхэхэ зайлашагүй шухала.** Муугаар табигдаһан бүридхэл колхозодо ехэ хохидол ушаруулжа, түрүү колхозниигуудые хохидуулжа болохо байна.

Бригаданууд ба звенонуудай үйлэдбэрилһэн продукциие тус бүридэнь бүридхэхын тулада продукци оршолһон бүхы эхэ документнууд бригада ба звено бүхэндэ амяар-амяараа хүтэлэгдэхэ ехотой. Бригада ба звенодо даалгагдаһан культура бүхэн гү, али нэгэ түрэлэй бүлэг культуранууд дээрэ хэгдэһэн хүдэлмэриин хэмжээн, бэшэгдэһэн ажалта үдэрнүүд тус бүридөө бүридхэгдэхэ ехотой.

Үнэн сэхээр ажалладаг колхозниигуудай олые тэгшэдхэлгын гуримаар хубаажа болохогүй. Тиимэһээ бригадириууд ба звеноводууд хоер бригадын тарياе худхаха ехогүй, харин тэдэнэй тус тустаа хуряагдаха, шэнэгэдхэхэ ба документдэ бэшэгдэхэ ябадалые хангаха, тэрэнэлэн тарياа сохилгын тэмдэглэлэй дэбтэрнүүд ба комбайнаар хуряалгын тэмдэглэлэй дэбтэрнүүд бригада бүхэндэ амяар-амяараа, харин звенонуудта даалгагдаһан культурануудаар — звено бүхэндэ тус тустаа хүтэлэгдэхэ ехотой. Бэлэдхэлэй пунктнуудта гү, али колхозой амбарнуудта ябуулагдаһан продукциин накладнойнуудынь тушаагдаха тарياнай гү, али бусад продуктнуудай парти бүхэндэ бэшэгдэхэ ехотой, гэхэ зуура ямар бригадын гү, али ямар звеногой продукци поли дээрэһээ ябуулагдааб гэжэ заабол заагдаха ушартай. Продукци ябуулһаан накладнойн копинь бригадада (бригадирта гү, али шэгнүүршэндэ) үлэхэ байна. Накладнойнууд бригадын гү, али звеногой хуряаһан абаһан продукциин тоо хэмжээе гэршэлэн баталха документ мүн болоно.

Колхозуудай счетоводууд (бухгалтернууд) бригаданууд һаа эхэ документнууде абаад, бригада бүхэнэй, звено бүхэнэй хуряаһан продукци тухай мэдээнүүдые суглуулха байна. Эдэ мэдээнүүд натуральна олзонуудай ба тэлэпниие хубаалгын бүридхэлэй дансада оруулагдаха ехотой. Данса дотор культура бүхэн (шэнинсэ, ячмень, хартаабха г. м.) тушаа тусхай счет нээгдэхэ ехотой. Абтаһан продукциие оршолжо бэшэхэ зуураа, счетовод хадаа тэрэнэй нинтэ тоое ба мүн бригада гү, али звено бүхэнэй хуряаһан абаһан продукциин тоо хэмжээе заагаа байна. Энэнэй тулада натуральна олзонуудай бүридхэлэй дансада тусхай хүсэнэгүүд хэгдэхэ ушартай. Дансадахи дүнгүүдые хамталан бүридхэһэн тоонуудые хаһа саг соонь бэшэхэдэ, бригада гү, али звено бүхэнэй хуряаһан абаһан продукциин тоо тухай асуудалда харюу үгэхэ байна.

Тэрэшэлэн түсэбтэ даабаринуудые, тэрэшэлэн хүдөө ажахыг культурануудай ургаса ба малажалай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ түсэбүүдэй дүүргэлгые бүридхэхэ данса хүтэлэгдэнэ. Тус дансадахи мэдээнүүд мүн болохо байна. Эдэ хадаа ургаса абаха түсэбөө бригада ба звеногой ямараар дүүргэжэ байһые тодорхойлхо арга олгоно. Данса дотор хи түрүүшынь мүрнүүдтэ бригадын ба звеногой гектарһаа абаха ургасын түсэб ба тэрэшэлэн даалгагдаһан ямар культурын бүхы талмай дээрэһээ хэды шэнэн ургаса абаха түсэбтэй байһанинь заагдадаг юм. Хуряагдаһан бүхы талмай дээрэһээ абтаһан ургаса бэшэгдэхэ ба улаалуулан гектар бүриин ургасань тодорхойлогдохо байна. Тус дансадахи тэмдэглэлнүүд хадаа бригаданууд ба звенонуудта гэжэ тогтоогдоҳон түсэбтэ даалгабаринуудта, тэрэшэлэн натуральна олзонуудай ба тэдэнние хубаалгын бүридхэлэй дансада бэшэгдэһэн бригада бүхэнэй, звено бүхэнэй хуряажа абаһан продукциин тоодо тулаха ехотой.

2. АЖАЛТА ҮДЭРНҮҮДЫЕ ХАЙШАН ГЭЖЭ БЭШЭХЭ БА БҮРИДХЭХЭ ТУХАЙ

Бригадада ба звенодо даалгагдаһан хүдөө ажахын культурануудай участогууд дээрэһээ олоҳон ажалта үдэрнүүдынь тус тустаа бүридхэгдэхэ гурим правительствaар тогтоогдоҳон байна.

Энэншье дэмы бэшэ. Түсэбөө дээшэ ургаса хангаһан бригадада хэды ажалта үдэр бэшэхэ гү, али түсэбөө доошо ургаса абаһан бригадаһаа хэды ажалта үдэрыень хороохо тухай асуудал шийдхэхын тулада, эдэ бригаданууудай хуряажа абаһан продукциин тоо ба ургаса абаха түсэбөө дүүргэһэн процентые мэдэхэһээ гадна, мүн тус культура дээрэ бригада бүхэн хэды ажалта үдэр гаргашалааб гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй.

«Тэрээндэ даалгагдаһан культура гү, али нэгэ түрэлэй бүлэг культурануудһаа ургаса абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн бригаладa тус культура гү, али нэгэн түрэлэй бүлэг культуранууд дээрэ гаргашалаһан ажалта үдэрнүүдэй тооһоо галуур дүүргэһэн процент бүхэндэнь нэгэ процент ажалта үдэрнүүдые нэмэжэ бэшэхэ» гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол дотор нанамжалагдан дурадхагдана.

Нимэ жэшээ абаад үзэе. Нэгэ бригадада хабарай шэнинсын гектарһаа 15 центнер ургаса абаха даалгабари дүгэһэн байгаа. Тэрэнһээнь 16,5 центнер абтаба. Ургаса абаха түсэбынь 1,5 центнерээр гэхэ гү, али 10 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Тиимэ үшарһаа энэ бригада тус культура дээрэ гаргашалагдаһан ажалта үдэрнүүдэй бүхы тоогой 10 процентын хэмжээтэйгээр нэмэлтэ олзо абаха эрхэтэй болоно.

Колхозуудта дүүргэгдэһэн хүдэлмэриин ба бэшэгдэһэн ажалта үдэрнүүдэй бүридхэл тусхай данса хүтэлэгдэдэг. Бригадир хадаа колхозниигуудай гүйсэдхэһэн хүдэлмэриие тушаажа абзад, ажалта үдэрнүүдые бүридхэхэ дансада үдэр бүри бэшэжэ, ямар культура дээрэ хэды шэнэн хүдэлмэри хэгдэсэ, хэды ажалта үдэр бэшэгдэсэ гэжэ тодорхойлхо уялгатай. Колхозуудай правлениинууд ба счетоводууд энэ гуримые нарин нигтаар сахиха ехотой. Тиигээгүй һаань үндэр ургаса хангаһан үнэн сэхэ колхозниигууд материальна урмашуулагдангүй үлэжэ болохо байна. Артелиин счетовод ажалта үдэрнүүдые бүридхэхэ данса дотор колхозник бүхэндэ тусхай счет нээхэ ушартай. Колхозник бүхэнэй олоҳон ажалта үдэрнүүдынь тус счетуудта бүхэли жэлэй турша соо бэшэгдэхэ ехотой. Зорилго юуб гэбэл, бэшэгдэһэн ажалта үдэрнүүдые нэмэтэ дүнгөөрынь бэшэ, харин бригадада гү, али звенодо даалгагдаһан культура бүхэн гү, али нэгэн түрэлэй бүлэг культуранууд тушаа тус тустань бүридхэхэ шухала байна.

Энэ гуримай нимэгта шухалые ойлгохын тулада, дээрэ дурсагдаһан жэшээе саашадань харазд үзэе. Тарياн ажалай бригада даажа абаһан хабарай шэнинсын бүхы талмай дээрэһээ 2600 ажалта үдэр олоо...

Энэ бригадада ажалта үдэрнүүдэйнь 10 процентынь гэхэ гү, али онооогоор хэлэбэл 260 ажалта үдэр нэмэжэ бэшэхэ ехотой байна. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ехоор, эдэ 260 ажалта үдэрнүүд бригада дотор, **тус культура дээрэ колхозник бүхэнэй олоҳон бүхы ажалта үдэрнүүдэй тоодо зохилдуулагдан,** колхознигуудта хубаагдаха болоно. Ажалта үдэрнүүдэй минимумые дүндэтэ шалгагаанигүйгөөр олоогүй колхознигуудта нэмэлтэ ажалта үдэр үгтэхэгүй. Хэрбээ бригада доторхи колхознигууд барандаа нэмэлтэ ажалта үдэр абаха эрхэтэй байбалынь, бүхы ажалта үдэр дээрэнь нэмэжэ, колхозник бүхэндэ 10 процент бэшэхэ болоно. Хабарай шэнинсэ үргуулжа олоҳон 80 ажалта үдэртэй колхозник нэмэлтэ болгон 8 ажалта үдэр, 95 ажалта үдэр олоҳон хүн 9,5 ажалта үдэр, бригадын бүхы колхознигууд хамта дээрээ 260 ажалта үдэр абаха байна.

Тиин колхозник бүхэндэ бэшэгдэһэн ажалта үдэрнүүдые бригаданууда ба звенонуудта даалгагдаһан культуранууд гү, бүлэг культуранууд тушаа тус тустань бүридхэхэ шухала болоно.

Культура бүхэн гү, али нэгэ түрэлэй бүлэг культурануудһаа колхознигуудай олоҳон ажалта үдэрнүүдые бүридхэхэ лицевой счетуудта тусхай хүсэнэгүүд хэгдэһэн байдаг. Жэшээлхэдэ, нэгэ хүсэнэг дотор — шэнинсэ үргуулжа олоҳон ажалта үдэрнүүд, нүгөөдэ хүсэнэг дотор —

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

Балшанзрай профсоюзай обкомой Дээдэ-Березовкодохи центральна лагерьнуудта елон пионернуул амараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: пионернуул лагерийн библиотекэнээ номуудые абажа байна.

Ф. Суходольскийн фото.

Һайнаар амараабди, эрхимээр һурахабди

Зунай зугаатай сэлмэг удэрнуудтэ...

Минии байһан Ильинскын лагерьта хамта 5 пионерскэ отрядуул байгаа һэн. Би 33 хүнһөө бүрилдэһэн 1-дэхи отрядта байгааб. Лагериин һүүлныг сезон августын 8-да нэгдэхэ. Тэрэ удэр, удэшэлэн бүхы отрядуул хамтаржа, пионернуул ооһэд ооһадынгөө шадабариие харуулаа. Хүүгэд ехээр һонирхобо.

Тэрэ удэшэ лагерийнгаа ехе гуримтай танилцабабди. Хойто үглөөлүүрынь 7 сагта горн гое һайханазр надаба. Тингажэ манай лагериин байдал ехилээ.

Августын 20-до «Москва—манай Эхэ ороной столица» гэһэн тэмэ дээрэ хамтын нэмэл сбор үнгэргэгдэе. Бидэнэр гое һайхан зураг-уудые хаража, анха урданһаа мунөө болосо Москва городойнгоо урган ерэһэн гайхамшаг туухэтэй танилцаабди.

Мун һуниин поход болоһон байна. Тэрээндэ нэгдэхи ба хоердохи отрядуул хабаадаа. Би гурбадахи классһаа ехилээд жэл бүри лагерьта ошодог би. Дуунай кружоттo һуралцааб. Намтай туруушынхээ лагерьта ошоһон минии дүү басаган лагериин байдалые айхабтараар һайшаглаа. Олон янзын өрбээхэй болон бусадые жэжэ амитадые суглуулаабди. Нигэжэ зунай зугаатай сэлмэг удэрнуудтэ ехоор һайнаар амараабди.

Р. Мишугина, басагадай гурбадахи һургуулиин 7-дохи классай һурагша

Эхэ оронойнгоо халуун анхаралаар

Манай аба Эхэ ороноо хамгаалха кайнда алуулаа. Тиимэһээ бидэнэртэ һургуулиин ба бусад өмхи-зугаануудай зүгһөө ехэ туһаламжа үзүүлдэг. Советскэ орон соо түрэһэн бидэнэр ядарал огто мэдэнгүйбди.

Бидэнэр зунай амаралтын үедэ Селенгинскдэ байдаг багашуулай лагерьта ошообди. Тэндэ эмхидхэгдэһэн кружогуудта пионернуул элдэб юумэнүудые хэжэ, осжо һураа.

Пионервожата Е. Ячменева «Пионерская правда» газетэһээ ба хүүгэдэй журналнуудһаа шүлэг, үльгэрнүүдэй шанга уншалта хэжэ һонирхуулдаг байба. Эхэ оронойнгоо нимэ халуун анхаралай харюуда бидэнэр эрхим һайнаар һурахабди.

Зла ба Аля Баровас, басагадай 3-дахи һургуулиин 5-дахи ба 3-дахи классай һурагшанар

Амшалтатайгаар һурахаар бэлэмди

Дээдэ-Березовкын хүүгэдэй лагерьта һүүлэй сезонно 120 хүүгэд байгааб. Лагерьта байһан сагаа бидэнэр эмхитэйгээр, түсхай гуримаар үнгэргөөбди. Хамтарраа ой шугыда экскурсиинуудые үнгэргэжэ лагериин эхилхэдэ ба тарааха дээрэ костериуудые үнгэргөөбди.

Гадна, лагерьта байһан үедөө элгэб һонин наадануудые эмхидхэбди. Үглөө бүри хамтын гимнастика хэжэ, наадануудые өмхидхэдэг байбабди. Зунай үедэ зүбөөр амарһан хадаа һургуулидаа эрхим һайнаар һурахаар бэлэмди.

А. Чертов, Улан-Удын хүбүүдэй 1-дэхи һуртуулиин 8-дахи классай һурагша.

Һайнаар амараабди

Би Алайрай аймагһаа үнгэрэгшэ жэлдэ Улан-Удэ ерээб. Миниий эгэшэ өнэ городто хүдэлмэрилдэг. Һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ 4-дэхи класс дүүргэжэ, 5-дахи класста орохо болооб.

Зунай амаралтын үедэ Дээдэ Березовкодо, Буркоопсоюзай лагерьта, би туруушынхээ амараб. Тэндэхи ехо гурим, ариг сэбэрхэн байдалынь намайе ехээр баясуулаа. Эдеэ хоолоор эрхимээр хангагдадаг байгаабди. Янза бүриин наада хэдэг ба һонин ном журналнуудые уншадаг байгаабди.

Лагерьта байха үедөө «Миниий хүбүүн тухай повесть» гэжэ Красподон городой залуу гвардеецуудай ударидагша Олег Кошевой гэгшын тухай ном уншааб.

Экскурсида хэшүүр ябахадаа һургуулиингаа эдир натуралистнуудай буланда элдэб ургамалнуул, сэсэгүүд болон шуулуу шохойнуудые суглуулаабди. Эдэ бултадаа бидэнэрэй хизаар ороноо шудалха хэрэгтэ туһатай байха юм.

Н. Махутов, Хүбүүдэй 1-дэхи һургуулиин 5-дахи классай һурагша.

Шэнэ кадрнуул

Һургуулида ороодуй багашуулые хүмүүжүүлхэ кадрнуудые бэлэдхэн гаргадаг Слободск, Минеральные воды, Кисловодск ба Кузнецк городуудтахи училищинуудые дүүргэжэ гарахан 28 залуу мэргэжэлтэй манай республикада һаяхан ерэбэд. Эдэнэрэй 8 хүниинь хүүгэдэй байшангуудта, нүгөөдүүлынь хүүгэдэй садуудта хүдэлмэрилхөөр эльгэгдэбэ.

А. Чербаков.

РЕСПУБЛИКЫН ҺОНИНУУД

Ой модоной ажаүйлэдбэринүүдтэ шэнэ барилганууд

Энэ жилдэ республикын ой модоной ажаүйлэдбэринүүд дээгүүр шэнэ барилганууд оле олоор баригдаха гэбэл: 26 километр утатай модо шэрэхэ түмэр харгы, 4 электростанции, 2 механическа мастерской, 3450 квадратна метр гэр байрын талмай, 3 һургуули ба хүүгэдэй садууд болоно. Эдэ барилганууда 2 миллион түхэриг табигдаһан байна.

Мунөө гэр байрын барилта илангаяа эршэлтэйгөөр явуулагдана. Мун Шулуутайн леспромхозде 4 километр утатай, Хандагатайн мехлесопунктда 6 километр утатай түмэр харгынуул табигдаад байна.

Байрын фонд үргэдхэгдэнэ

Улан-Удэ городтохи гэр байрын талмай 1947 оной июлиин 15-һаа 1948 оной июлиин 15 болгэр 28618 квадратна метрөөр үргэдхэгдөө. Мун 31722 квадратна метр байрын талмай электричествоор гэрэлтүүлэгдэдэг болонхой.

Р. Акимов.

Колхозуудта радиоузелнуул

Иволгын аймагай «Авангард» гэжэ худоо ажахын артель хусэ ехэтэ радиоузелай барилгые дүүргэбэ. Энэ колхозой гэшүүдэй бүхы гэрнуул радиотой болгогдоо. Мун тус радиоузелһаань дамжуулагдан «Таежник» артель радиотой болгогдохонь.

* * *

Ярууныи аймагай Молотовой нэрэмжэтэ артель хуушан радиоузелаа һэльбэн заһажа, ашаглалгада оруулба. Энэ колхозой 3 полевой станнуул радиотой болгогдобо.

* * *

«Союзтехрадиогой» Бурят-Монголой отделени бага хусэтэй 10 радио узелнуудые һаяхан абаба. Эдэ радиоузелнуул колхозуудта худалдагдаха юм.

Телефонно харилсаанай сеть үргэдхэгдэбэ

Манай республика дотор телефонно харилсаанай сеть жэл ерэхэ тудам үргэдэнэ.

Энэ жэлэ Кяхта городто 200 номертой, Иволгын аймагай центртэ 70 номертой телефонно коммутаторнуул шэнээр табигдажа, ашаглалгада оруулагдаһан байна. Мун Бабушкин городто 80 номертой автоматна телефонно станции тодхотоо. Нижнеангарскда ба Кудара-Сомондо энээнһээ урда тээ 60-60 номертой телефонно коммутаторнуул байгаа һаа, мунөө эдэ коммутаторнуул 100-100 номертой болгогдобо

Эдеэ-хоолой зүйл үйлэдбэрилхэ мастернуудай курса

Эдеэ-хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ мастернуудай 2 һарын курса Бабушкин городой промкомбинадай эргэдэ үнгэргэгдэжэ байна. Эндэ һуралцад кондитерскэ, плодоовощной, крахмалай ба хүйтэн умдануудые болбосоруулха мастернуу. болжо гараха юм. Тус курсада 10 хүн һуралсана.

Шэнэ автобусуул

Республиканска Автоуправлени 10 гарэн автобусуудые һаяар абахань. Эдэ автобусуудай хамта город дотор шэнэ автотрассуул бии болгогдохоор харалагдажа байна.

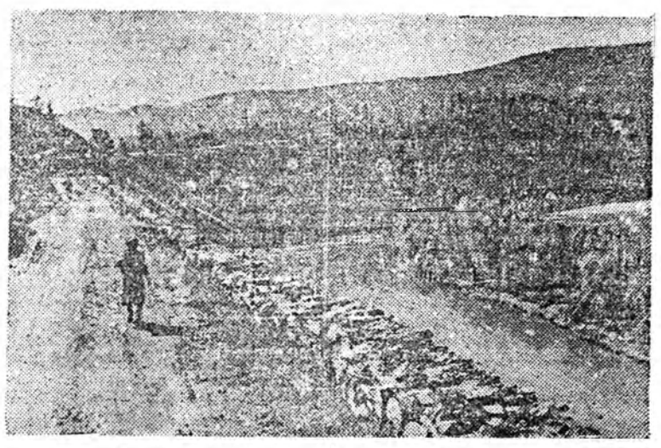

Цакир шадарта.

М. Минеевэй фото-этюд.

Специалистын зүбш

Малай хамуу үбшэн ба тэрээнтэй тэмсэл

Малай хамуу үбшэн болбол колхозой малжалда ехэхэн гарза гэшэ ушаруулдаг аюултай үбшэн мун.

Малые харууһалха ба өдөөлүүлхэ талаар ветеринарно-арингэбэрэй болон зоотехническэ гуримые мууга-ар захиһанһаа боложо малнуудай хамуу үбшэнэ дайрагдаад, үхэһэн ушарнуудые бүлта мэдэнэбди.

Хамуу үбшэн хадаа арһанай халдабаритта үбшэн мун. Энэ үбшөнгөөр бүхы түрэлэй мал, шубуун болоод хүншье үбдэжэ бэлэдог. Хамуу үбшэн тусгаар хорюйтой юм. Хүйтэн сагта, илангаяа намар ба үбэл өнэ үбшэн тон ехээр дэлгэржэ болодог. Хэрбээ өмнөлгын ба ариг сэбэрэй, һэргылэжжын хэмжээнүудые тэрэ юроньь абаашуй һаа, энэ үбшэн нэгэ ажахыһаа нүгөөдэ ажахыда дам халдажа. олон тоной малые үбшэлүүлжэ болохо байна

Хамуугай хорхойнуул малай арһа мяхыень зай забһаргүй зохолгожо, үбдэһэн малые ехээр туляадаг, ба үбдэһэн газараа шүргөөхэ болон мажахые баадхалаг. Үнгэрхэдее томо малнуудыньө үбшэнһөө боложо нойр, хоолгүй болешолог ушарнуул бии. Хамуугай хорхойнуудай малай арһа мяхыень эдижэ байхада, ехэ хоротой үбшэнтэй байдаг. Тиимэһээ үбдэһэн мал ехээр туража, зөбжо, алдэб ондоо халдабарита ба халдабарита бэшэ үбшэндэ тон болохэнээр дайрагдан хамаг бэень үбшэлөөд, үхэшэлэг ушарнуул олон бии. Хамуу үбшэнтэй тэмсэхэ ябадал ехэхэн материальна гаргашалнуудтай холбоотой юм. Жэшээнь, үбшэлэһэн малые һайнаар эдеэлүүлхэ, тэлэнине амжарлаха ба харууһалха, эмнэлгын ба дезинфекционно хэрэгсэлнуудые оложо абаха, малые угааха камера ба ваннануудые бариха болон бусад зүйлдэ ехэхэн материалнуул, үнэтэй саг, хүнэй ажал гаргашалагдажа, ажахын нормальна нүдэлмэри эбдэгдэдэг гэшэ.

Малай хамуу үбшэн—малжалдахи гуримгүй, ариг сэбэр бэшэ ба культурагүй байдалай ханиинь мун. Муухай, ариг сэбэр бэшэ байдалда хамуугай хорхойнуул улам ехээр үлэдэг юм. Тиимэһээ ветеринарно-ариг сэбэрэй бүхы гуримуудые сахиха ба һэргылэжжын хэмжээнүудые абаха ябадал болбол малай хамуу үбшэнтэй тэмсэхэ гол арга мун болоно.

Хамуу үбшэнэй бии болохотоньь сасуу тэмсэл хэһэндэ орходоо, тэрэнэй үшөө бии болоогүйлэнь һэргылжэлхэ гэшэ хунгэнэлье, һайншье юм гэжэ һайса мэдэхэ хэрэгтэй.

Хамуу үбшэнэй хорхойнуул томо болгодог шэлээр арайхан гэжэ хараг-адаг. Тэдэ хорхойнуудые микроскопоор харабал бүри һайн ба бэеынь бүхы түхэл маяг: ехэ бэень, толгойнь, хулынь, хушуунинь, хулэйнь үһэн болон бусад тэмдэгүүд хуу харагдаг юм. Хамуугай хорхойнуул олон янзын байдаг. Тэдэ гэнсашье бэеынгээ түхэл маягаар бэшэ, мун ажа амидаралайнгаа зарим нэгэн онсо өөрэ байдалаар илгардаг юм. Эдэ хорхойнуудые гурбан гол группада хуваадаг 1) маажуур хорхойнуул; 2) арһанай гадарай хорхойнуул; 3) арһа эдидэг хорхойнуул болоно.

Нэйтон хүйтэн ба харанхы гэр байрануул сэбэр һаруул ба хуурай гэр байрада орходоо хамуугай хорхойнуудай амидаралда ехэ таарамжатай байдаг. Хүйтэн шинжтэй температура соо эдэ хорхойнуул 50 удэр хүртэр амидаржа байдаг, харин 50 градусһаа дээшэ халуун температура соо удаан байжа шадангүй хосордог юм.

Малай арһа бэеынь эдижэ байхадаа өөр хорхойнуул ехэ түргөөр олошордог. Өөрынгөө нэгэн өмэ хорхой 50 шахуу үндэгэ гаргажа үрдидэг байна. Хэрбээ эдэ гаргаһан үндэгэнэйнь 15-нинь амидыржа тэнэрээ юм һаа, нэгэ өмэ хорхойнөө гурбан һара соо 150 миллион шахуу хорхой гарадаг гэжэ тодорхойлогдоо юм.

Хамуугай хорхойнуул үбшэн малнаа хомут тоногто, тэбшэ хобоодо, щеткодо, полдо, дэбдиһэн үбһэ һолоомодо, наг шэбхэдэ, үбһэ тэжээлдэ, тэргэ шаргада, уяһан газарта, ногоондо, шуты бургааһанда, хүнэй хубсаһа хунарта болон шүргөөһэн модо бургааһа, утлуу булан, хана хашаа бүхэндэ аһажа, өлүүр малда ба хүндэ халдалаг гэшэ. Тиимэһээ хамуу үбшэнине һэргылжэлхэ бүхы хэмжээнүүд хадаа хамуугай хорхойнуудай хэ... ябадалнаа бүхы өдүүр ... зршалан хамгаалха ябаг... но. Тинхын тулада мал... дэлмэрилөгнөд болон ... хүтэлөөрилэгнэ нэн түр... харууһалха ба тэжээхэ ... ветеринарна бүхы эр... ериг хатуугаар дүүрг... ehотой

Эдэ эрилтэнүүдынь ...

Малые ариг сэбэр бай... гаха, тэлэнине үнэр бүр... хэ ба дулаан сагта арб... нэгэ лахин угаахэ гү, ... умбуулха; илангаяа му... малай гаргар бэеые ехэ... эжэглаха байха, тэлэнэй ... ехэдхэхэ, хэрэгтэй болоо... дэнинэ худэлмэрнөөе сур...

Мал бүхэнэй байха, э... зарые (мори уяха газар, ... хашаа хорео, хомут то... хобоо ба бусадые) амар... байлгаха: хамуу үбшэн... байһан конюшнида, ха... тэрэнэй бэлшээрини ба ... рини талаарта элүүр ма... гүй. хамуу үбшэнтэй ... үбшэн халдаһан юумэн... байһан хуулуудые элүүр ... рада оруулхагүй, хамуу ... ажахыһаа ерэһэн өөр ... зинфекциленгүй өөр хэ... лохогүй;

Ажахыда һаяхан ... амяарнь байлгаха. Угаа... ондоо тэнэ ябажа ера... хамуу үбшэнтэй гэжэ ... хамуу үбшэнэ эсэргүү... уриншалан абаха ба ... али ветфельдшерэй зүб... нэ малайнгаа байрада ...

Ажахы дотороо нэгэ... хамуу үбшэнтэй гэжэ ... һаа гү, али энэ үбшөөр ... нэжэлээ һаа тэрэ дарг... абахын тула ветврачта ... рэтэй. Хамуу үбшэнине ... хоолоо хорхойн элиһэн ... микроскопоор шинжэлэ... тэмьтуудэй үнгэнөөр ... юм. Үбшэлһэн малые ... тула ветврач бүхы мал... тоолон наришаар шэнжэ... зэргэтэй.

Бүхы үбшэлһэн ба ... жэ һэжэглэгдэһэн малн... чыг ерэтэр амаралгаа... ehотой. Хамуу үбшэнэ... ханай һүүлээр тэрэ дар... дотор ветврачын хүтэл... хэмжээнүүд ябуулагдаа...

а) Бүхы мал гурбан ... хубаагдана:

Нэгэдохи —үбшэлһэн ... (үбшэнэй тэлорхой тэмд... үбшэлөө гэжэ хүсэд ...

Хоёрдохинь—үбдөө ... лэгдэһэн малнуул (үбшэ... гүүд үгыньө һаа, үбшэ... нуудаар суг нэгэ бай... гү, али нэгэ бэлшээрин... үбшэч малнуудтай ... гү, али нэгэ хомут ... лууһэн);

Гурбадахинь—ямаршэ... тэмдэггүй, үбшэн малн... лаагүй ба түсгаар онд... байжа байдаг элүүр ма...

Эдэ группада хубаагд... бүхэн амяар амяараа ... ха ба түсгаар тэмдэгл... дээр харууһалгаха, ... долгоодоһон тэбшэ хобоо, ... өдөөлүүлэгдэхэ ба үбш... түсгаар газарта балшэ... тэй. Эдэ группыг малн... лалгаха ба бэлшээрин... абаашажа болохогүй.

Үбшэлһэн малнуул ... рада гү, али түсгаар ... илгаташажа, эмнэлэгдэ... дүүлэгдэхэ ба өдөөгдэрэ... ehөө сүлөөлэгдэхэ ehотой. ... лай группаһаа хүсэд ... лые гаргажа болохогүй.

Эдэ бүхы дүрнүүд... ниттаар сахиһал хамуу... гөөр үсэхэгдэжэ болно... үбшэнине үсэхэхэ ... лэжэн ба өлүүрэгдэ... ябуулганууд республика... зуулга ябуулагдажа бай...

Эдэ бүхы хэмжээ... ааа гаадуур мун ... байрануудые аргал шэ... бэрлэхэ дезинфекциха ... ябадалда түсгаар анхар... ха хэрэгтэй. Эдэ худэл... эмхидхэхын тулада үбш... 2—3 һара соо малнуу... нуудһаань гаргаха шу... ба намарай хэмжээ-аб... хүсэд дүүрэнээр саг соо... малай хамуу үбшэн а... һөө амжалтатайгаар ... болохо юм.

Ветврач Г. Р...

Харюусалгата ред... орлогшо Б. О...

Колхозуудтахи хиналта ба бүридхэлые һайжаруулха тухай

(Түгэсхэл)

хартаабхын, 3-дахи дотор — шара будаа үргүүлжэ абаһан ажалта үдэрнүүд гэхэ мэтээр, звено бүхэндэ даалгагдаһан бүхы культурануул туша ажалта үдэрнүүд дансалагдаха байна. Бригадада сэгэ даалгагдаһан культурануудһаа олоһон ажалта үдэрнүүд ондоо хүсэнэгүүдтэ тэмдэглэгдэхэ болоно. Ямар нэгэн культурые үргүүлалгатай хэлбоотой ажахын хүдэлмэринүүдэй ажалта үдэрнүүд тус тустаа бүридхэгдэхэ ehотой.

Иимэл гуримаар мал ажалдахи ажалта үдэрнүүд бүридхэгдэхэ ehайна гэхэ зуура, зэрим хүсэнэгүүдтэль культурануул бэшэ, харин колхознигуудта даалгагдаһан булэг малнуул заагдаха байна.

Колхознигуудай ажалта үдэрнүүдые бэшэхэ кинжкэдэ оруулхын тулада тон нигтаар шалгагдаһан документнуул — ажалта үдэрнүүдые бүридхэһэн дансануул үндэһэ болгогдохо ehотой

3. АЖАЛТА ҮДЭРНҮҮДЫЕ ГАРГАШАЛГА ХИНАН ШАЛГАХА ТУХАЙ

Колхозой правлени ба счетовод хадаа ажалта үдэрнүүдые гаргашалга ба зүбөөр бэшэхэ ябадалые үлэр бүри хинан шалгажа байха ehотой. Тэрээнһээ гадна правлени ба шалгалтыг комисси квартал дотороо нэгэ дахинһаа үсөөн бэшээр, тэрэшэлэн жэлэй һүүлдэ элзонуудые хубаахын урда тээ ажалта үдэрнүүдэй тосе культурануул, барилганууда захиргаанай ба бусад хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөһэндэ, бригада, звено болон фермэ бүхэнөөр бүтээгдэһэн хүдэлмэринүүдтэ ажалта үдэрнүүдые гаргашалха түсэбтэй жэшэжэ үзэхэ ehотой. Шалгалтын үрэ ба абтаһан хэмжээнүүд тухайда колхозуудай хамтын суглаанда элидхэхэ байна. Ажалта үдэрнүүдые ажалай дансануудта хаһа саг соонь бэшэхэ ба колхознигуудай тус бүридөө олоһон ажалта үдэрнүүдэй тоое зааһан списогуудые һара бүри үлгэхэ гэшэ ажалта үдэрнүүдые зүбөөр гаргашалагада хиналта хохэ арга олгоно.

Ажалта үдэрнүүдые бүрүүгаар бэшэһэн ба үйлэдбэрилхэ норюнуудые дура зоргоороо багадаһан, сэгнэлтэнүүдые дээгүүр абаһан, хүдэлмэринүүдые алдуутайгаар бүридхэһэн ба бусад хазэгайруулгануудай элирүүлэгдсод байбал,—хуулита бэшээр бэшэгдэһэн ажалта үдэрнүүд болоулагдаха ehотой. Ажалта үдэрнүүдые бүрүүгаар бэшэхэ ябадал гаргаһан бригадир гү, фермые даагшаһаа колхозой правленини шиидхэбэрээр 5 ажалта үдэр хороогдохо байна. Ажалта үдэрнүүдые бэшэлгын ба ажалта үдэрнүүдые гаргашалха түсэбэй дүүргэлтын зүбые хинан шалгахын тулада, правительствын тогтоолой ehоор «Бүтээгдэһэн хүдэлмэри ба ажалта үдэрые гаргашалгын бүридхэлэй дүрэм» бүхы колхозуудта хүтөлэгдэжэ өгхилээ.

Ургаса абаха түсэбөө дүүргэлгэһээ дулдыдан ажалта үдэрнүүдые нэмэжэ бэшэхэ гү, али хороохо гурим һайтар мэдэхын тулада доро дурсагдаһан жэшээе хараад үзэе:

Нэгэ бригадада хартаабха ургуулха түсэбэй дүүргэлтэ

	1-хи звено	2-хи звено	3-дахи звено
1. Даалгагдаһан тариилгамуудай гектар	6,0	7,0	6,0
2. Нэгэ гектарһаа (центнерээр) ургаса абаха түсэб	150	150	150
3. Бүхы талмай дээрһээ түсэбэй ehоор хурнан абаха (центнерээр)	900	1050	900
4. Түсэбэй ehоор ажалта үдэрнүүдые бэшэгдэхэнь	720	840	720
5. Хартаабха (центнерээр) нэбтаһанинь	1170	1050	810
6. Нэгэ гектарһаа (центнерээр) ургаса абтаһанинь	195	150	135
7. Ургаса абаха түсэбөө дүүргэлтын процент	130	100	90
8. Гаргашалагдаһан ажалта үдэрнүүд	790	835	710

Энэ жэшээ дээрэһээ харахада, нэгэдэхи звено ургаса абаха түсэбөө 30 процентэр үлүүлэн дүүргэһэн байна. Энэ звено 6 гектар хартаабха элдүүрилгэдэ гаргашалатдаһан ажалта үдэрнүүд дээрээ 30 процент нэмэжэ абаха болоно, ондоогоор хэлэбэл 267 ажалта үдэр нэмэжэ абаха байна. Хоёрдохи звено ургаса абаха түсэбөө дүүргэбэшье, түсэбөө үлүү продукци үгөөгүй. Тиимэһээ, тус звенодэ ажалта үдэр нэмэжэ бэшэхэ ту, али хороохо үндэһэ баримта үгы байна. 3-дахи звено ургаса абаха түсэбөө 90 процент дүүргэжэ, түсэбтэ даалгабаряа 10 процентээр дутуу гүйсэдхэһэн байба. Тиимэ хадань энэ звеногой бүхы гэшүүдээ (хүшэд ба 16 наһа хүртэхи багашуулһаа бэшэнһээ) 71 ажалта үдэр хороогдохо ушартай.

Ургаса абаха түсэбөө дүүргэлгэ дээрэһээ дулдыдан, ондоогоор тоосожо ажалта үдэрнүүдые нэмэн бэшэхэ гү, али хороохо гурим артелиин дүшүүдэй шиидхэбэрээр тогтоогдожо болохо байна.

Хартаабхын ургасань бүхы колхоз дотор дунда жэшээгээр 165 центнер байжа, ургаса абаха түсэб 110 процент дүүргэгдээ гее. Тиигээд нэгэдэхи звено ургаса абаха түсэбөө 130 процент дүүргэжэ, колхоз доторхинөө 20 процентээр (130—110—20) дээшээ дүүргэһэн байна. Энэ звеногой олоһон ажалта үдэрнүүд дээрэнь 20 процент гэхэ гү, ондоогоор хэлэбэл 158 ажалта үдэр нэмэжэ бэшэгдэхэ болоно.

Хоёрдохи звенонь ургаса абаха түсэбөө 100 процент гэхэ гү, али колхоз доторхинөө 10 процент доогуур дүүргэбэ. Тэд энэ звено ургаса абаха дазбаряа гүйсэдхөө. Тиимэ тула тус звенонөө ажалта үдэрнүүдынь хороогдохогүй байна. 3-дахи звенонь 1 гектарһаа 135 центнер ургаса абажа өөрынгөө түсэбые 90 процент гэхэ гү, али колхоз доторхинөө 20 процент доогуур дүүргэһэн байха юм. Энэ звенонөө ажалта үдэрнүүдэйнь 20 процент гэхэ гү, али 142 ажалта үдэр хороогдохо ehотой болоно.

Бригаданууда ба звенонуудай хурянаһан ургасые хараадал абажа, олзонуудыень хубааха гэжэ правительствоор тогтоогдоһон гуримай удхашанар угаа ехэ. Элбэг бэлэн ургаса эдеэшүүлэн абалгаа колхозниигуудай шадабари мэргэжэлээ гаргаха шэнэ арга-боломжонуул нээгдэнэ.

Колхозуудай счетоводуул хадаа гэгдэжэ ябаһан ба түрүү бригаданууд болон звенонуудай хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые харуулхаар лэ ургасын ба гаргашалагдаһан ажалта үдэрнүүдэй бүридхэл өмхидхэхэ уялгатай. Гэгдэжэ ябаһан бригаданууд ба звенонуул түрүүшүүлэй зэргэдэ хүртэр бэеэ шангаахаа баатай болохо байна. Орон доторнай арад зондо зорюулагдажа һүрэг ехэ эдеэ-хоолой зүйлнүүд, ажаүйлэдбэридэ зорюулагдажа түүхэй эдүүд бүтэгдэхэ болоно.

Н. Сиделнин.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80, зам. редактора—3-23, ответ. секретаря —3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—4 52, культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов— 4-52 (2 зв.), объявлений— (2-64 2 зв.). Для междугородних переговоров—16.

Н—00434. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР, Тираж